

ვორკშოპი აკადემიური და მოწვეული პერსონალისთვის

სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლა-სწავლებისა და შეფასების მეთოდები, ემოციური
ინტელექტი

სპიკერი: თენგიზ თაქთაქიშვილი

პროფესორი

ეკონომიკის დოქტორი

E-mail: tengiz.taktakishvili@gruni.edu.ge

ტელ.: 598 369 348

გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

2024

ვორკშოპის მიზანი

- ვორკშოპის მიზანია აკადემიურმა და მოწვეულმა პერსონალმა გააზიაროს ცოდნა და გამოცდილება სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლება-სწავლის მეთოდების და შეფასების სისტემის შესახებ.

ემოციური ინტელექტი

- „სწავლას აქვს ემოციური ბაზისი“ - პლატონი.
- ემპათია VS სიმპათია
- რა არის სტუდენტების არასასურველი ქცევის, მოტივაციის ნაკლებობის, გაფანტულობის, ნაკლები აქტიურობის მიზეზი?
- სამსახური, სტრესი, სოციალიზაცია, პირადი პრობლემები, ინტელექტუალური შესაძლებლობები, გაჭირვება, მიზნის არქონა, სწავლის მნიშვნელობის ვერ გააზრება.

სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლის პროცესი

- "Let him [the learner] know nothing because you have told him, but because he has discovered it himself" and furthermore 'give your pupil no lesson in words; he must learn only from experience'." [Rousseau, 1974: 131 in McCulloch and Crook, 2013]
- „მოსწავლემ უნდა იცოდეს არა ის, რაც თქვენ უთხარით, არამედ ის, რაც თავად აღმოაჩინა“, „მოსწავლეებმა არა სიტყვებიდან, არამედ გამოცდილებიდან უნდა ისწავლონ“. [რუსო, 1974: 131 მაკკულოჩის და კროკის მიხედვით, 2013]

ორიენტაცია სტუდენტზე

- სწავლება-სწავლის პროცესში მთავარი აქცენტი სტუდენტზეა გადატანილი, ხოლო ლექტორი პროცესის გამარტივებას და ხელშეწყობას ცდილობს;
- სტუდენტები მრავალფეროვან აქტივობებში იღებენ მონაწილეობას, რომლებიც მოიცავს იდეების გაზიარებას, პრობლემების გადაწყვეტას, სიმულაციურ გარემოში გადაწყვეტილების მიღებას და ა.შ.;
- სტუდენტები ხდებიან ავტონომიურები და თავად იღებენ გადაწყვეტილებას სწავლის პროცესში რა მიდგომები გამოიყენონ, როგორ დაგეგმონ დავალებების შესრულება და ა.შ.;
- სასწავლო პროცესში აქტიურად გამოიყენება გუნდური მუშაობა და შესაბამისად, გუნდური შეფასებაც ხორციელდება;
- რეფლექსური აზროვნების განვითარება, რათა სტუდენტებს ესმოდათ არა მარტო ის თუ რას აკეთებენ, არამედ ისიც თუ რატომაც ეს მნიშვნელოვანი.

ორიენტაცია მასწავლებელზე VS ორიენტაცია სტუდენტზე

	მასწავლებელზე ორიენტირებული პარადიგმა	სტუდენტზე ორიენტირებული პარადიგმა
შეხედულება ცოდნაზე	სტუდენტს ცოდნა გადაეცემა მასწავლებლისგან.	სტუდენტები ცოდნას იღებენ ინფორმაციის შეგროვების, ანალიზის და გამოყენების საშუალებით. ახალი ინფორმაციის მიღებისას სტუდენტები იყენებენ თავიანთ კვლევით, საკომუნიკაციო, პრობლემების გადაჭრის და კრიტიკული აზროვნების უნარ-ჩვევებს.
სტუდენტების როლი	სტუდენტები არიან ცოდნის პასიური მიმღებლები.	სტუდენტები აქტიურად არიან ჩართული ცოდნის ფორმირებაში.
მასწავლებლის როლი	მასწავლებელი არის ცოდნის ძირითადი წყარო და სტუდენტების ცოდნის მთავარი შემფასებელი.	მასწავლებელი არის გიდი, ფასილიტატორი და სტუდენტების სწავლის ხელშემწყობი.
როგორ ვსწავლობთ?	სწავლება ხდება ლექციების და პირდაპირი ინსტრუქტაჟის საშუალებით. სტუდენტები იძენენ ცოდნას, რომელსაც გამოიყენებენ კლასის მიღმა.	სტუდენტები ცვლიან ცოდნას ერთმანეთთან და მასწავლებელთან ურთიერთობისას და კომუნიკაციის პროცესში ცდილობენ პრობლემების ან სხვა არსებული საკითხების რეალურ კონტექსტში გადაჭრას.

ორიენტაცია მასწავლებელზე VS ორიენტაცია სტუდენტზე

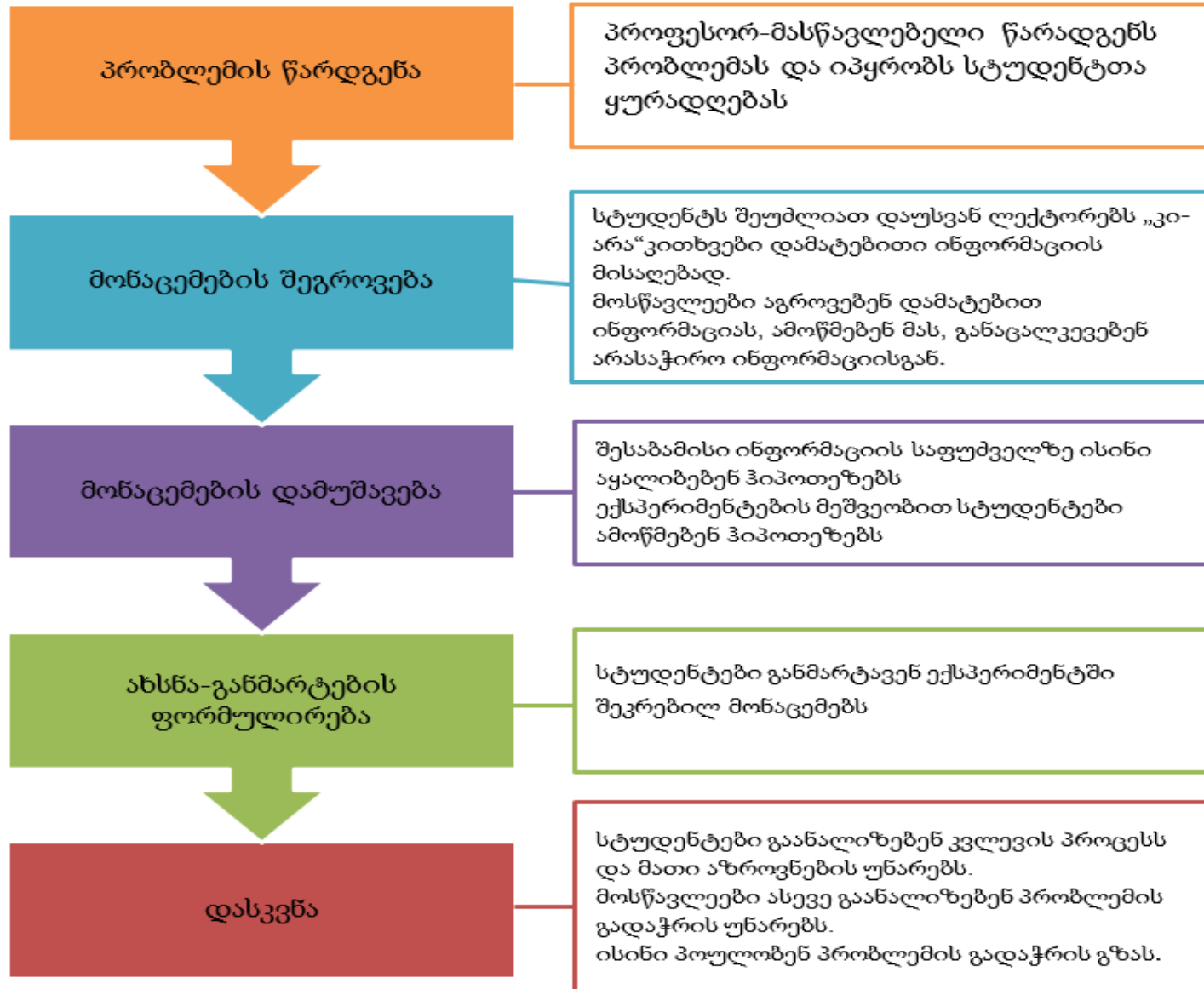
შეფასების მიზანი	შეფასების შედეგები გამოიყენება სწავლისა და სტუდენტთა პროგრესის მონიტორინგისთვის	შეფასების შედეგები გამოიყენება სწავლის დიაგნოსტიკისთვის და მის ხელშესაწყობად.
შეფასების ინსტრუმენტები	ობიექტურად შეფასებული ტესტები	პროექტები, კვლევითი სამუშაოები და ნაშრომები, პორტფოლიოები, პერფორმანსები და ა.შ.
შეცდომების მიმართ დამოკიდებულება	სტუდენტებს შეცდომები არ ეპატიებათ. აქცენტი კეთდება სტუდენტების სწორ პასუხებზე.	სტუდენტებს შეცდომები ეპატიებათ და ის განიხილება როგორც სწავლის მნიშვნელოვანი ნაწილი მნიშვნელოვანია შეცდომებზე სწავლა
კავშირი სხვა დისციპლინებთან	აქცენტი კეთდება მხოლოდ ერთ დისციპლინაზე	აქცენტი კეთდება ინტერდისციპლინაზე
სწავლის კულტურა	კონკურენტუნარიანი ინდივიდუალური	თანამშრომლობითი, კოლაბორაციული, ხელშემწყობი სწავლა
ვინ არის სტუდენტი საკლასო ოთახში?	მხოლოდ სტუდენტები განიხილებიან მოსწავლეებად	მასწავლებელიც და სტუდენტებიც არიან მოსწავლეები, რომლებიც ერთად სწავლობენ

პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება (PBL)

- ქეისი/ამოცანა/გუნდური მუშაობა
- მიღებული ცოდნის გამოყენება პრობლემის გადასაწყვეტად
- კრიტიკული აზროვნება
- დაკავშირებული სასწავლო კურსის შედეგთან
- თანამშრომლობა ინფორმაციის მოძიება პროცესში
- დამხმარე ლიტერატურა
- ღია ტიპის პასუხი
- ლექტორი ფასილიტატორის როლშია

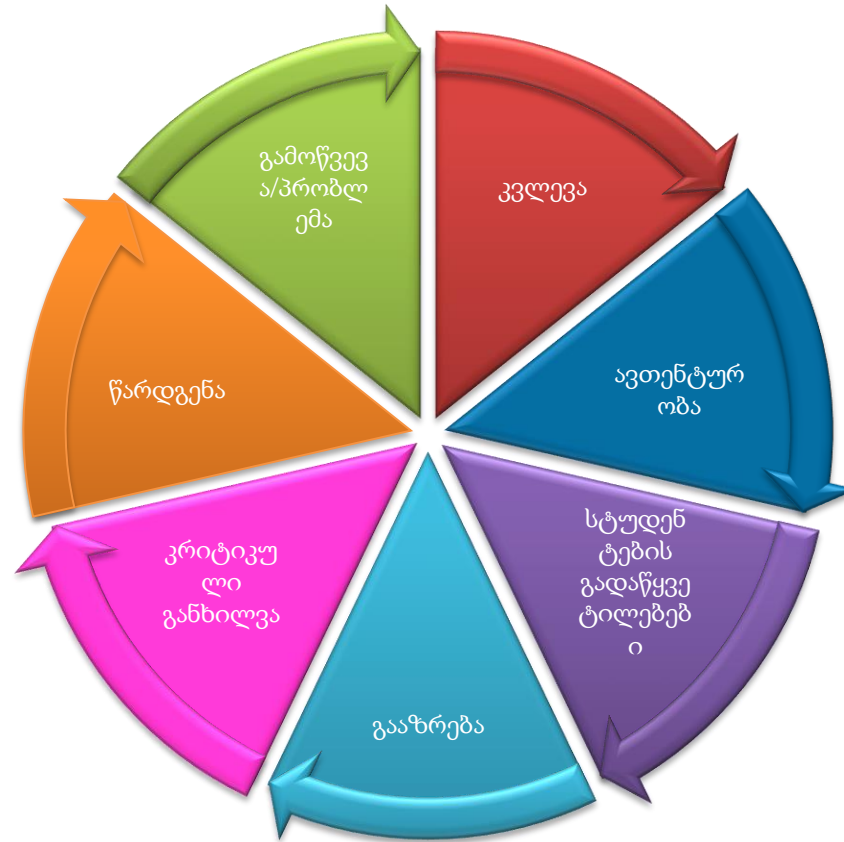

დავალბაზე დაფუძნებული სწავლება (TBL)/აღმოჩენა

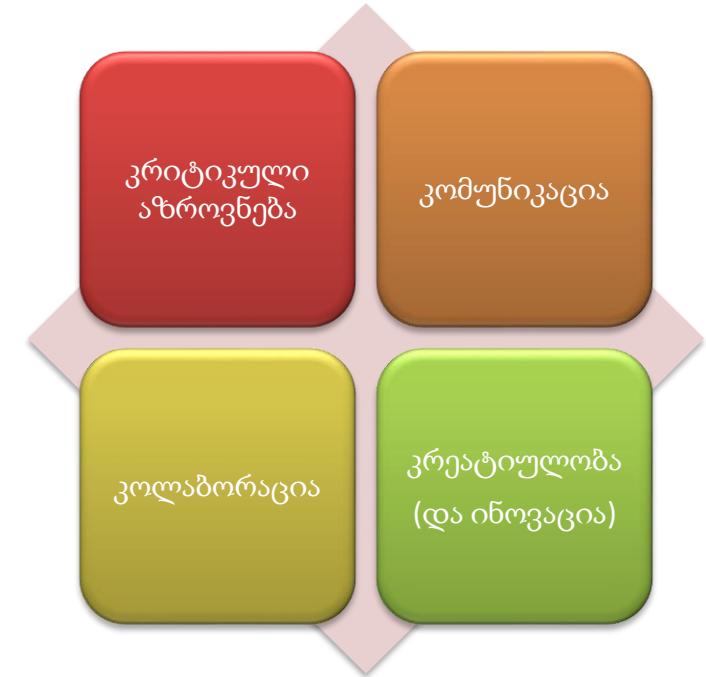
პროექტზე დაფუძნებული სწავლება

- პროექტზე დაფუძნებული სწავლება არის მეთოდოლოგიური მიდგომა, რომლის ფარგლებშიც სტუდენტები გეგმავენ, შეიმუშავენ, განახორციელებენ და აფასებენ პროექტს.

სტუდენტების კომპეტენციები სტუდენტზე ორიენტირებულ სწავლებაში

- გამოიყენოს იდეების შექმნის ფართო სპექტრის ტექნიკა (მაგ., როგორცაა გონებრივი იერიში);
- შეხედოს წარუმატებლობას, როგორც სწავლის შესაძლებლობას;
- გამოიტანოს დასკვნები ანალიზის საფუძველზე;
- გამოიყენოს სხვადასხვა ინფორმაციული ტექნოლოგიები;
- განსაზღვროს და დასვას მნიშვნელოვანი შეკითხვები, რომლებიც განმარტავს სხვადასხვა თვალსაზრისს და მიჰყავს საუკეთესო გადაწყვეტილებამდე;
- შექმნას ახალი და სასარგებლო იდეები (როგორც ინკრემენტული, ისე რადიკალური ინოვაციები).

პროფესორ-მასწავლებელთა კომპეტენციები სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლებისთვის

კომპეტენცია	მიდგომები
კრიტიკული აზროვნება	<ul style="list-style-type: none"> • შეუქმნას სტუდენტებს შესაძლებლობა, დაფიქრდნენ იმაზე, თუ როგორ ფიქრობენ; • მისცეს ისეთი დავალებები, რომლებიც სტუდენტებისგან მოითხოვს მსჯელობასა და ანალიტიკურ აზროვნებას რეალური პრობლემის გადასაჭრელად; • გაითვალისწინოს სტუდენტის წინასწარი ცოდნა ახლის მიწოდებისას; • დაუსვას კითხვები, რომლებიც დაეხმარება სტუდენტებს პრობლემის გადაჭრის პროცესში; • სტუდენტებს სთხოვოს სხვადასხვა ხედვების გამოყენება პრობლემაზე მუშაობისას; • ხელი შეუწყოს სტუდენტებს მოტივაციის და თვითშეფასების გაზრდაში გადაწყვეტილებების მიღებისას ან საკუთარი იდეების დაცვისას; • აღნიშნოს სტუდენტების წვლილი.

პროფესორ-მასწავლებელთა კომპეტენციები სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლებისთვის

კომპეტენცია	მიდგომები
კომუნიკაცია	<ul style="list-style-type: none"> • დაადგინოს კომუნიკაციის მკაფიო წესები წყვილებსა და ჯგუფებში მუშაობისას (მაგ., სტუდენტებმა აქტიურად უნდა მოუსმინონ; სტუდენტებმა პატივი უნდა სცენ სხვების წვლილს; სტუდენტები უნდა დაელოდონ, სანამ მათი თანატოლი დაასრულებს სიტყვას და მხოლოდ ამის შემდეგ ისაუბრონ და ა.შ.); • მოახდინოს იმ აქტივობების ინტეგრირება, რომლებიც სტუდენტებს გამოუმუშავენ პრეზენტაციის უნარს; • სთხოვოს სტუდენტებს დაფიქრდნენ შეტყობინების იმ შესაძლო ეფექტზე, რამაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს პირებზე, რომელთათვისაც ის არის განკუთვნილი; • მისცეს სტუდენტებს საშუალება, რომ გამოიყენონ სხვადასხვა ტიპის საკომუნიკაციო საშუალებები, რომლებიც შეესაბამება ამოცანასა და მიზანს და ხელს შეუწყობს შეტყობინების უკეთესად მიწოდებას;

პროფესორ-მასწავლებელთა კომპეტენციები სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლებისთვის

კომპეტენცია	მიდგომები
კოლაბორაცია	<ul style="list-style-type: none"> • მისცეს იმ დავალების მკაფიო განმარტება, რომელიც მოითხოვს ჯგუფურ მუშაობას, რათა სტუდენტებმა შეძლონ სწრაფად და მარტივად ორგანიზება; • ითანამშრომლოს კოლეგებთან და სემინარების დასაგეგმად ეფექტურად იმუშაოს ჯგუფებში სხვა მასწავლებლებთან ერთად; • ისწავლოს სხვებისგან (მათ შორის - სტუდენტებისგან); • წახალისოს სტუდენტები, რომ მონაწილეობა მიიღონ წყვილებს შორის ან ჯგუფურ მუშაობაში და წვლილი შეიტანონ სამუშაოს თანაბარ განაწილებაში.

პროფესორ-მასწავლებელთა კომპეტენციები სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლებისთვის

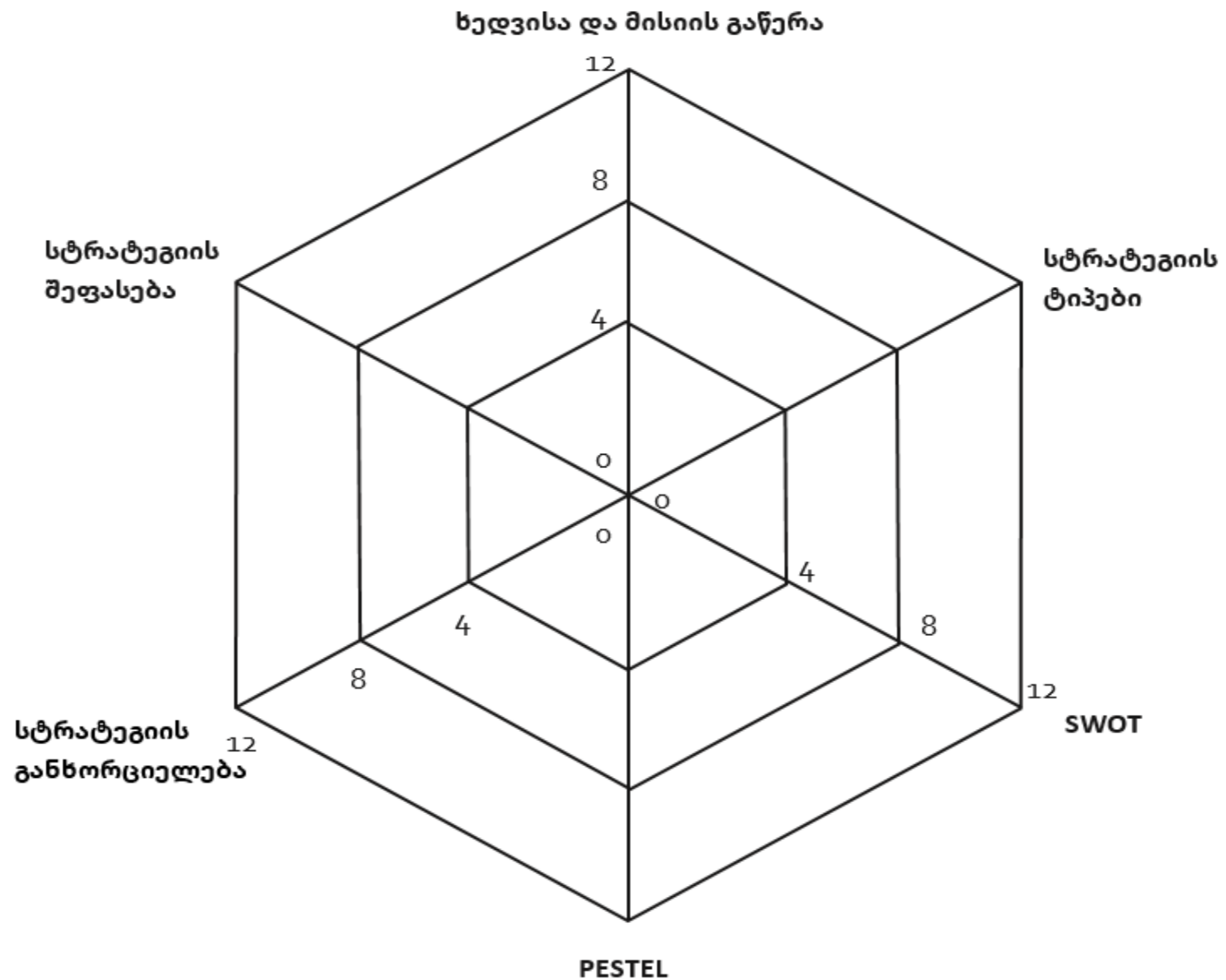
კომპეტენცია	მიდგომები
კრეატიულობა	<ul style="list-style-type: none"> • მისცეს დავალებები, რომლებიც სტუდენტებს დააფიქრებს პრობლემების გადაჭრის სხვადასხვა ვარიანტებსა და გზებზე; • გამოიყენოს ისეთი დავალებები, რომელთა გადასაჭრელადაც სტუდენტებს მოუწევთ ექსპერიმენტების ან კვლევის ჩატარება; • ახალი შემოქმედებითი დავალების შექმნისას დაეყრდნოს სტუდენტის წინა საგნობრივ ცოდნას და არსებულ უნარებს (ნუ იქნებით ზედმეტად ამბიციური!); • სტუდენტებს მისცეს საშუალება მოიძიონ დამატებითი ინფორმაცია, რომელიც აკუმულირდება არსებულ ცოდნასთან და დაეხმარება კრიტიკულ აზროვნებაში; • შექმნას უსაფრთხო სასწავლო გარემო, სადაც სტუდენტები დაცულად იგრძნობენ თავს, თავისუფლად გააჟღერებენ საკუთარ იდეებსა და ისწავლიან შეცდომებზე.

სწავლაზე ორიენტირებული კულტურა

- წარსული გამოცდილების ანალიზი
- არსებული ცოდნის გაზიარება
- ახალი ცოდნის შექმნა ექსპერიმენტების გზით

სტუდენტების პროგრესის გაზომვა - კომპეტენციების საიდენტიფიკაციო კითხვარი

სტუდენტების პროგრესის გაზომვა - კომპეტენციების საიდენტიფიკაციო კითხვარი

- უნარების საიდენტიფიკაციო კითხვარის გამოყენებით შესაძლებელია დადგინდეს სასწავლო კურსის ფარგლებში განხილული ძირითადი საკითხებიდან რომელი აითვისა სტუდენტმა ყველაზე უკეთ. ეს გახლავთ მექანიზმი, რომელიც ღირებულ ინფორმაციას მოგვცემს სტუდენტის თვითშეფასების შესახებ.
- კითხვარის გამოყენებით შევძლებთ გავაანალიზოთ ყველაზე სტუდენტების ძლიერი და სუსტი მხარეები და დავგეგმოთ გაუმჯობესების გზები.
- თითოეულ კომპონენტში სტუდენტის მიმართ დასმულია 6 კითხვა, რომელთაგან თითოეული ფასდება მაქსიმუმ ორი ქულით:
- 0 ქულა - კომპეტენცია განუვითარებელია; 1 ქულა - კომპეტენცია მეტ-ნაკლებად განვითარებულია; 2 ქულა - კომპეტენცია კარგად განვითარებულია.

სტუდენტებისათვის უკუკავშირის მიწოდება (შუალედური და ფინალური გამოცდების შემდეგ)

- შუალედური და ფინალური გამოცდების შემდეგ სტუდენტებს მივაწოდოთ ინფორმაცია მათ მიერ დაშვებული ძირითადი შეცდომების შესახებ. სასურველია, შუალედური გამოცდის შემდეგ ერთი სასემინარო საათი შედეგების განხილვას და ძირითადი მიგნებების ანალიზს დაეთმოს.

შეჯამება

- სილაბუსების გადახედვა
- კომპეტენციების საიდენტიფიკაციო კითხვარის გამოყენება
- უკუკავშირი სტუდენტებს
- ცვლილებები აისახება თვითშეფასებაში

- იმას, რისი კეთებაც უნდა ვისწავლოთ, ვსწავლობთ კეთებისას. (არისტოტელე)
- თქვენ ვერ ასწავლით ადამიანს რაიმეს: თქვენ მხოლოდ შეგიძლიათ დაეხმაროთ მას მის აღმოაჩენაში. (გალილეო)
- მითხარი და დამავიწყდება.
მაჩვენე და დავიმახსოვრებ.
ჩამრთე და გავიგებ.
უკან დაიხიე და ვიმოქმედებ. (ძველი ჩინური ანდაზა)

გმადლობთ ყურადღებისთვის!